

ชื่อเรื่อง ผลของการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1

ผู้ทำวิจัย นางสาวเมธาวิ เล็กกี

ปีที่ทำวิจัย ปีการศึกษา 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนอนุบาลประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 38 คน ซึ่งได้จากวิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกจากนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ และเป็นนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการดูจากครูที่ปรึกษา คือผู้ทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบไปด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 สัปดาห์ ซึ่งจะดำเนินการใช้แผนในชั่วโมงเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งในแต่ละสัปดาห์จะมีการสอนทั้งหมด 3 คาบ คาบละ 50 นาที รวมทั้งหมด 12 คาบ โดยงานที่ทำในแต่ละคาบจะมี 2 งาน คือ งานที่ต้องส่งภายในระยะเวลา ที่กำหนด 15 นาที และงานที่ทำเป็นการทำงานที่บ้าน ซึ่งในแต่ละคาบใช้การสังเกตและบันทึกพฤติกรรม ลงในแบบบันทึกความถี่ พฤติกรรมความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย โดยหากนักเรียนสามารถส่งงานได้ตามเวลาที่ผู้วิจัยกำหนด นักเรียนจะได้รับสติ๊กเกอร์สะสม 1 ดวง เมื่อสะสมสติ๊กเกอร์ครบ 1 เดือนสามารถนำไปแลกเปลี่ยนเป็นของรางวัลได้ ผลการวิจัยพบว่า ใน 4 สัปดาห์ที่ทำการศึกษา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 ที่ได้รับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร มีร้อยละของพฤติกรรม ความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาวิทยาศาสตร์ทั้ง 2 งาน เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติหน้าที่สอนวิชาวิทยาศาสตร์เป็นเวลา 4 ปี ในโรงเรียนอนุบาลประจวบคีรีขันธ์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และทำหน้าที่ครูที่ปรึกษานักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4/1 สังเกตพบว่านักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4/1 ของโรงเรียนอนุบาลประจวบคีรีขันธ์ บางส่วนยังขาดความตรงต่อเวลาต่องานที่ได้รับมอบหมาย เช่น ส่งงานไม่ตรงเวลา ทำให้มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการเรียนรู้ช้าและขาดระเบียบวินัยและความรับผิดชอบรวมถึงไม่สนใจในการเรียน ไม่เชื่อฟังครู และยังส่งผลกระทบต่อตัวนักเรียนอีกหลายด้าน

เบี้ยอรรถกรเป็นตัวเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพในการรักษาหรือเพิ่มพฤติกรรมได้มากกว่าตัวเสริมแรงอื่นๆ เนื่องจากมีอำนาจในการแผ่ขยาย และสามารถนำไปแลกเปลี่ยนเป็นรางวัลได้มากกว่า 1 อย่าง ซึ่งทำให้ไม่หมดสภาพการเป็นตัวเสริมแรงเหมือนกับตัวเสริมแรงอื่นๆ นอกจากนี้เบี้ยอรรถกรยังสามารถใช้เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรมเป้าหมายกับตัวเสริมแรงอื่นๆ เช่น เชื่อมโยงกับอาหารที่เด็กชอบหรือกิจกรรมที่เด็กสนใจ เป็นต้น และสามารถให้ได้ทันทีหลังจากพฤติกรรมเกิดขึ้น ไม่ขัดขวางกิจกรรมที่กำลังดำเนินอยู่และใช้ได้กับทุกคนรวมทั้งการทดลองกับกลุ่มใหญ่ๆ แม้ว่าแต่ละคนจะชอบต่างกันก็ตาม แต่ก็สามารถนำไปแลกเปลี่ยน

ที่ตนเองต้องการได้ เนื่องจากมีสิ่งของให้แลกเปลี่ยนหลายอย่าง และยังสามารถให้เบี้ยอรรถกรได้ตามจำนวน พฤติกรรม (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชิต. 2558: 105)

จากข้อมูลดังกล่าว เห็นได้ว่าความตรงต่อเวลาเป็นคุณธรรมที่สำคัญ ควรปลูกฝังให้เกิดเป็นคุณธรรม ประจำใจแก่นักเรียน หากนักเรียนมีความตรงต่อเวลา นักเรียนจะสามารถพัฒนาตนเองในด้านอื่นๆได้อย่าง รวดเร็ว และการสอนโดยใช้เบี้ยอรรถกรเป็นตัวเสริมแรงนั้นเป็นวิธีการเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะใช้การเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเพื่อปรับพฤติกรรมความตรง ต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนอนุบาลประจวบคีรีขันธ์ ปลูกฝังเพื่อให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับ มอบหมายในรายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 มีพฤติกรรมความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ในรายวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นหลังการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนอนุบาลประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 38 คน เป็นการเลือกแบบเจาะจง

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาวิทยาศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบบันทึกความถี่พฤติกรรมความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
2. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งมีชีวิต เป็นจำนวน 4 แผน
3. สมุดสะสมสติ๊กเกอร์

วิธีดำเนินการวิจัย

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัย ดังนี้

1. สังเกตนักเรียนโดยครูผู้สอนและบันทึกลงในหลังแผนการสอน
2. บันทึกพฤติกรรมความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นเวลา 4 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลการบันทึกความถี่ความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนอนุบาลประจวบคีรีขันธ์

1. มาหาค่าร้อยละของความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
2. หาร้อยละของพฤติกรรมความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 ในการทำงานที่ 1 (การส่งงานภายในคาบ) และงานที่ 2 (การส่งการบ้าน) ของนักเรียน

สรุปผลการวิจัย

ผลของการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1โรงเรียนอนุบาลประจวบคีรีขันธ์พบว่า นักเรียน ที่ได้รับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร มีร้อยละของพฤติกรรมความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาวิทยาศาสตร์ในการทำงานที่ 1 และ 2 เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 4 ตามลำดับ

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 ที่ได้รับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร มีร้อยละของพฤติกรรมความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาวิทยาศาสตร์ในการทำงานที่ 1 และ 2 เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 4 ตามลำดับ ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสอนวิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้การเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1 ถึง สัปดาห์ที่ 4 เป็นเวลาทั้งหมด 4 สัปดาห์และใช้แผนการจัดการเรียนรู้ 4 แผน ในหน่วยการเรียนรู้เรื่องพืช พบว่า

ในสัปดาห์ที่ 1 หลังจากที่ผู้วิจัยได้อธิบายถึงความสำคัญในการส่งงานให้ตรงต่อเวลาให้นักเรียนฟังพร้อมชี้แจงเรื่องการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรรวมทั้งบอกเงื่อนไขในการรับเบี้ยอรรถกร และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องความสำคัญของความตรงต่อเวลาในชั้นเรียนแล้ว ผู้วิจัยจึงสอนเรื่องหน้าที่และส่วนประกอบของพืช(ใบ) จากนั้นให้เวลานักเรียนในการทำใบงานที่ 1 ในคาบเรียนเป็นเวลา 15 นาที หลังจากที่ผู้วิจัยให้นักเรียนเริ่มทำงาน โดยถ้านักเรียนทำงานเสร็จภายในเวลาที่กำหนดจะได้รับสติ๊กเกอร์สะสมคะแนน 1 ดวง

นักเรียนส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้น อาจมีบางคนเท่านั้นที่ไม่สนใจเรียน และไม่เชื่อฟังในเวลาที่ทำกิจกรรม โดยนักเรียนร้อยละ 76.19 สามารถส่งงานตรงตามเวลาภายในเวลา 15 นาที ที่กำหนดไว้ได้ ส่วนที่เหลือไม่สามารถส่งงานได้ตรงเวลาเพราะขาดการวางแผนในด้านการจัดสรรเวลาจึงทำให้งานเสร็จช้า และในการส่งการบ้านในสัปดาห์ที่ 1 นักเรียนส่วนใหญ่นำการบ้านมาส่งร้อยละ 71.43นักเรียนที่เหลือบางคนลืมนำสมุดมา และบางคนลืมหำการบ้าน ทำให้ไม่สามารถส่งงานได้ตามวันเวลาที่กำหนด ดังนั้นในสัปดาห์ที่ 1 นักเรียนมีพฤติกรรมความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาวิทยาศาสตร์ในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ บัสเวลล์ และคนอื่นๆ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภชาติ. 2558 : 200 ; อ้างอิงมาจาก Bushell and others. 1968 : 98-102) ได้ใช้เบียร์รูดกร พร้อมทั้งคำชมเสริมแรงพฤติกรรมกระตุ้นใจเรียน (ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย) โดยที่เบียร์นำมาแลกเปลี่ยนของรางวัลได้ ผลปรากฏว่าพฤติกรรมตั้งใจเรียนสูงขึ้นกว่าร้อยละ 60 ของเวลาเรียนทั้งหมด

ในสัปดาห์ที่ 2 ผู้วิจัยได้สอนการทดลองเรื่องอาหารที่พืชสร้าง จากนั้นให้เวลานักเรียนในการทำใบงานที่ 2 ในคาบเรียนเป็นเวลา 15 นาที หลังจากให้ผู้วิจัยให้นักเรียนเริ่มทำงาน นักเรียนส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้นเพิ่มขึ้น ตั้งใจทำงานเพิ่มขึ้น นักเรียนร้อยละ 83.33สามารถส่งงานตรงตามเวลาที่กำหนดไว้ได้ ส่วนนักเรียนที่ส่งงานไม่ทันอาจเนื่องจากขาดความตั้งใจในการเรียน ขาดความกระตือรือร้น จึงทำให้ทำงานไม่ทันเพื่อน และในการส่งการบ้านในสัปดาห์ที่ 2 นักเรียนส่วนใหญ่นำการบ้านมาส่งร้อยละ 88.1 มีเพียง 5 คนที่ไม่ทำการบ้านมาส่ง ทำให้ไม่สามารถส่งงานได้ตามวันเวลาที่กำหนด ดังนั้นในสัปดาห์ที่ 1 นักเรียนมีพฤติกรรมความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาวิทยาศาสตร์ในการทำงานอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา นุตมากุล (2560 : 37) ได้ศึกษาผลของการใช้เงื่อนไขของการให้เบียร์รูดกร และพฤติกรรมกระตุ้นใจต่อพฤติกรรมทางการเรียน ได้แก่ พฤติกรรมการเล่าข่าวหน้าชั้นเรียน พฤติกรรมการทำงานที่ครูมอบหมายให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด และพฤติกรรมการทำงานได้อย่างถูกต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของปริมาณงานที่ครูมอบหมายให้ทำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 21 คน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมทางการเรียนดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน แสดงว่าผลของการใช้เงื่อนไขของการให้เบียร์รูดกร และพฤติกรรมกระตุ้นใจต่อพฤติกรรมทางการเรียน ทำให้พฤติกรรมทางการเรียนดังกล่าวเพิ่มขึ้น

ในสัปดาห์ที่ 3 ผู้วิจัยได้สอนเรื่องหน้าที่และส่วนประกอบของพืช(ดอก) จากนั้นให้เวลานักเรียนในการทำใบงานที่ 3 ในคาบเรียนเป็นเวลา 15 นาที หลังจากให้ผู้วิจัยให้นักเรียนเริ่มทำงาน นักเรียนส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้นเพิ่มขึ้น ตั้งใจทำงานเพิ่มขึ้น ไม่คุยไม่เล่นกับเพื่อน สนใจในการเรียนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 88.1สามารถส่งงานตรงตามเวลาที่กำหนดไว้ได้ ส่วนนักเรียนที่ส่งงานไม่ทันอาจเนื่องจากขาดความตั้งใจในการเรียน จึงทำให้ทำงานไม่ทันเพื่อน และในการส่งการบ้านในสัปดาห์ที่ 3 นักเรียนส่วนใหญ่นำการบ้านมาส่งร้อยละ 90.48 มีเพียง 4 คน ทำให้ไม่สามารถส่งงานได้ตามวันเวลาที่กำหนด ดังนั้นในสัปดาห์ที่ 3 นักเรียนมีพฤติกรรมความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาวิทยาศาสตร์ในการทำงานอยู่ในระดับสูง

ในสัปดาห์ที่ 4 ผู้วิจัยได้สอนการทดลอง จากนั้นให้เวลานักเรียนในการทำใบงานที่ 4 ในคาบเรียนเป็นเวลา 15 นาที หลังจากให้ผู้วิจัยให้นักเรียนเริ่มทำงาน นักเรียนส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้นมาก ตั้งใจทำงาน

มาก ไม่ค่อยไม่เล่น ร้อยละ 95.24 สามารถส่งงานตรงตามเวลาที่กำหนดไว้ได้ ส่วนนักเรียนที่ส่งงานไม่ทันอาจเนื่องขาดความตั้งใจในการเรียน และในการส่งการบ้านในสัปดาห์ที่ 3 นักเรียนส่วนใหญ่นำการบ้านมาส่งร้อยละ 97.62 มีเพียง 1 คน ทำให้ไม่สามารถส่งงานได้ตามวันเวลาที่กำหนด ดังนั้นในสัปดาห์ที่ 4 นักเรียนมีพฤติกรรมความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาวิทยาศาสตร์ในการทำงานอยู่ในระดับสูง จากพัฒนาการในด้านพฤติกรรมความตรงต่อเวลาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 สอดคล้องกับสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2558) ได้กล่าวถึงเรื่องเบียร์รกรไว้ว่า เบียร์รกรเป็นตัวเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพสูงเพราะสามารถนำไปแลกเปลี่ยนเป็นตัวเสริมแรงอื่นๆได้มากกว่า 1 ตัว ขึ้นไป ทำให้มีคุณสมบัติเป็นตัวเสริมแรงแผ่ขยาย ทำให้ เบียร์รกรสามารถนำมาใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบียร์รกรในตัวแปรอื่น ๆ เช่น เจตคติในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ความคงทนของพฤติกรรมความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในระยะยาว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นต้น
2. ควรชี้แจงให้นักเรียนทราบและมีความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นที่ต้องมีพฤติกรรมความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมายและรู้จักหน้าที่ของตนเอง
3. ควรศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบียร์รกรที่มีต่อพฤติกรรมความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาวิทยาศาสตร์กับรายวิชาต่างๆ

การนำผลการวิจัยไปใช้

ผลของการศึกษาในครั้งนี้ เป็นประโยชน์แก่ครู ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ นักเรียนในการให้แรงเสริมทางบวกด้วยเบียร์รกรไปใช้ในการเสริมสร้างพฤติกรรมความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมายแก่นักเรียน นอกจากนี้ครูผู้สอนหรือครูประจำชั้นสามารถนำผลจากการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนในเรื่องอื่นที่นอกเหนือจากความตรงต่อเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต